

Nameyeke vekirî ji bo bidawîkirina tecrîda li ser Rêber Abdullah Ocalan û lêgerîna çareserîya aştiyane ya pîrsgirêka Kurd

Ji birêz Gérard Larchet, Serokê Senatoya Fransa û ji hemû endamên rêzdar ên
Senatoyê re,

Endamên rêzdar,

Komara Tirkîyeyê li ser mîrate û şaristaniyên gel û etnîsîteyên kevînar ên li
herêmê ava bûye, wek Suryaniyan – Asûrî, Ermenî, Yewnanî û Kurd, ku bi
awayekî aktîf beşdarî damezrandina Komara Tirkîyeyê bûne. Lê piştî
damezrandina Komara Tirkîyê di sala 1923an de, hikûmetên Tirkîyê li pey hev
polîtîkayên asîmîlasyonê li dijî neteweyên din meşandin, nasnameya wan înkâr
kirin, Komkujî û jenosîd li dijî gelên din ên ne tirk, bi teybetî li kurdan hatin kirin,
ên ku xwe neçar dîtin ku li dijî neheqîya ku rejimên serdest ên tirk li dijî wan
dikin, mafê xwe biparêzin û tekoşîn bikin. Gelek tevgerên gelêrî ji bo
bidestxistina mafên gelê Kurd têkoşîneke aştiyane ya rewa dan destpêkirin, ya
herî dawî jî Partiya Karkerên Kurdistanê ya bi pêşengiya Rêber Abdullah Ocalan
bû.

Hikûmetên Tirkîyeyê yê li pey hev bi hovane tevgera aştiyane bi bikaranîna
teknolojiyên leşkerî û rêbazên ewlehiyê yê herî dawî tepisandin. Zêdetirî
4000 gundên Kurdan hatin bombebarankirin û şewitandin û xelkên wan hatin
koçber kirin, ku ev yek bû sedema guhertina demografiya herêmê. Herêma
Kurdistanê weke herêmeke leşkerî hat ragihandin û veguherî qada ceribandina

çekên nû yê Tirkîyeyê. Di çapemeniyê de gelek dîmenên hovane hatin belavkirin, weke serjêkirina cangoriyên azadiyê yê Kurd. Îro cîhan şahidê bi hezaran girtina siyasetmedar, rojnamevan û aktîvîstên aşîxwaz ên Kurd e.

Zêdetirî nîv sed salî ye ku Rêber Abdullah Ocalan ji bo parastina mafên zêdetirî 50 mîlyon Kurdên li herêmê têkoşînek rewa dimeşîne. Ev têkoşîn bi Peymana Neteweyên Yekbûyî ya ku mafê çarenûsiya gelan û parastina hebûna xwe hemahenge, pêk tîne.

Di têkoşîna bi dehan salan de Rêber Abdullah Ocalan di salên 1993, 1996, 1998, 1999, 2006 û 2009'an de agirbestên yekalî îlan kirin. Armanca wê yekê ew bû ku pêşî li gurbûna nakokiyên kurd û tirkên bigirin û pirsgerêka kurd bi rêyên aştiyane çareser bikin. Lê belê guh neda van însiyatîfa hikûmetên li pey hev, belkî êrîşên xwe zêde kirin û sûcên şer û sûcên li dijî mirovahiyê li Kurdistanê kirin. Dewleta Tirk endamtiya xwe ya NATO'yê ji bo têkbirina doza Kurd bikar anî.

Berî ku Rêber Ocalan di 15'ê Sibata 1999'an de li bajarê Nairobi yê Kenyayê bê revandin, li ser vexwendina hin rayedarên hikûmet û parlamentoya Ewropayê ji bo bidawîkirina şerê leşkerî û destpêkirina qonaxeke nû ya têkoşîna siyasî, agirbesteke yekalî ragihandibû û çûbû Ewropayê. Têkoşîna mafên mirovan li gorî pîvanên navneteweyî. Lê mixabin, welatên Ewropî qanûnên xwe bînpê kirin û sozên xwe bînpê kirin, ew neçar kirin ku rûbirûyê rewşên revandinê yê nepenî û operasyonê korsaniyê bibe ku di dîrokê de nedîtiye.

Dewleta Tirk bi bînpêkirina hemû peyman û qanûnên navneteweyî pêkanînên xwe yê keyfî yê li ser Rêber Ocalan didomîne. Li Girava Îmraliyê ya ku bi hewayê xwe ya dijwar û bi nemiya zêde tê naskirin û pêdiviyên jiyane tune ne, ji bo darizandina wî dadgeheke sexte ya neheq ava kir û xist hucreya yek kesî. Dewleta Tirk Danezana Gerdûnî ya Mafên Mirovan, Danezana Cenevreyê û Rêgezê Nelson Mandela bînpê kiriye. Ji 25'ê Adara 2021'an û vir ve bi polîtîkayên tecrîda mutleq li ser Rêber Ocalan pêkanînên xwe yê dijmirovahî didomîne, nahêle malbat û parêzerê wî bi wî re hevdîtinê pêk bînin û têkiliya wî ya bi cîhana derve re bêpar dihêle. Dewleta Tirk bi armanca ku wî ji mafê azadiyê yê ku di qanûnên navneteweyî û Ewropayê de hatiye diyarkirin bêpar bike, cezayên dîsîplînê yê rêz û berdewam sepand in.

Piştî zêdetirî 25 salan ji girtîgehê, em di wê baweriyê de ne ku dem hatiye ku dewleta Tirk bi serokê PKK'ê re lihev bike û danûstandinan bike. Şerê di navbera her du aliyan de çil sal dom kir û ne dewleta Tirk û ne jî Partiya Karkerên Kurdistanê nekarîn hevdu ji holê rakin. Ji ber vê yekê çareserîya aştiyane bûye yekane û herî baş çareserîya ku berjewendiyên her du aliyan, herêma û cîhanê pêk tîne.

Em di wê baweriyê de ne ku meclisa we ya rêzdar dikare di piştgirîkirina daxwazên ji bo bidawîkirina polîtîkaya tecrîdê ya li ser Rêber Ocalan û veguheştina zindana malê ya ji bo destpêkirina diyaloga ji bo bidawîkirina şer û avakirina aştiyê, roleke girîng bilîze.

Em hêvîdar in ku hûn piştgiriya bidin daxwaza me ya ji bo pêkanîna edaletê ji bo gelê Kurd û Rêberê wan Ocalan, ku ev yek dê ewlekarî û aştiyê li tevahiya herêma geştir bike.

Însiyatîfa Sûriyeyê ya ji bo azadiya Rêber Abdullah Ocalan

Qamişlo, 13 Gulan 2024